Published and distributed under permit (No. 761), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXIX, ЧИСЛО 88. ДЖЕРЗИ СІТІ, Н. ДЖ., ПЯТНИЦЯ, 15-го ЦВІТНЯ, 1921. — VOL. XXIX. No. 88. JERSEY CITY, N. J., FRIDAY, APRIL 15, 1921. — THREE CENTS

Мирова резолюція внесена в Конґресі Злуч. Держав.

СЕНАТОР НАКС ВНІС РЕЗОЛЮЦІЮ, ЯКА ПРОГОЛОСИТЬ ВОЄННИЙ СТАН МІЖ АМЕРИКОЮ І НІМЕЧЧИНОЮ ТА АВСТРІЄЮ І УГОРЩИНОЮ СКІНЧЕНИМ.

ВАШИНҐТОН, Д. К., — 13. цвітня. — Сенатор Накс, із Пенсилвенії, вніс сьогодня резолюцію про проголошенне мира з Німеччиною і Австро-Угорщиною.

Резолюція застерігає, що вся власність німецька, яка є під зарядом американських властий, має остатись під сим зарядом поти, поки не одержать відшкодовання від Німеччини американські горожани, котрі потерпіли від Німеччини від часу проголошення війни, то є від 31. липня, 1914 року.

Сподіваються, що Конґрес прийме ту резолюцію до кінця слідуючого тижня, та що президент її зараз підпише, і тоді Злучені Держави будуть технічно і дійсно на мировій стопі з Німеччиною, а також з Австрією й Угорщиною.

СЕНАТОР БОРА ЗА ОБМЕЖЕННЄМ БУДОВИ ВОЄННИХ КОРАБЛІВ

ВАШИНҐТОН, Д. К., 13. цвітня. — Сенатор Бора, републіканець, із Айдаго, вніс в сенаті резолюції, які дають повновласть президентови Гардинґови зачати переговори з Великою Британією і Японією в справі обмеження будови нових воєнних кораблів сими трома державами.

ГАРДИНҐ СКЛИКУЄ КОНФЕРЕНЦІЮ ПРЕДСТАВНИКІВ ЗЕЛІЗНИЧИХ КОМПАНІЙ.

ВАШИНҐТОН, Д. К., 13. цвітня. — В кругах Білого Дому запевняють, що президент Гардинґ має намір скликати представників зелізничих компаній на конференцію для обговорення платень і праці на зелізницях, які тепер стали найважнійшими питаннями хвилі.

МІНІСТЕРСТВО ВІЙНИ НЕ ЗНАЄ ЩО ЗРОБИТИ З МЯСОМ В ПУШКАХ З ЧАСУ ВІЙНИ.

ВАШИНҐТОН, Д. К., 13. цвітня. — Міністер війни Вікс вислав до сенатора Водсворта, голови сенатської військової комісії, в якому домагається уповаження продати чужим державам засоби поживи, які міністерство війни має з часу війни, а яких в Америці годі продати.

Міністер Вікс хотів би передівсім продати 8 міліонів фунтів мяса в пушках (кенах), яке стоїть в маґазинах від двох літ, а якого досі тяжко в Америці позбутись.

ХОТЯТЬ СЛІДСТВА НАД МІСЬКОЮ ГОСПОДАРКОЮ В НЮ ЙОРКУ

ОЛБЕНІ, Н. Й., 13. цвітня. — Сенат стейту Ню Йорк приняв 36 голосами проти 12 резолюцію Маєра, в якій він домагається слідства над міською господаркою в Ню Йорку.

СПРАВА ЗМЕНЬШЕННЯ ПЛАТЕНЬ ЗЕЛІЗНИЧИХ РОБІТНИКІВ.

ПИТСБУРҐ, ПА., 13. цвітня. — Представники робітників Пенсилвенійської Зелізниці відмовились сьогодня приняти зменьшенне платень, але заявили, що годяться, аби ту справу передано спільному комітетови. Представники зелізничої компанії відповіли, що годяться на се.

ШИКАҐО, ІЛЛ., 14. цвітня. — Компанія зелізниці Санта Фе повідомила своїх урядників і робітників зелізничих, з виїмкою звичайних робітників, що з днем 12. мая с. р. їх платні будуть зменьшені о 20%.

Міжтим компанія хоче відбути наради з робітниками.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ., 13. цвітня. — Робітники зелізниці Сентрел Рейлровд оф Ню Джерзи зберуться в сей четвер на нараду в справі зменьшення платень. Компанія предкладає зменьшенне платень фаховим робітникам о 13 центів на годині, а нефаховим о 15 центів на годині.

Робітники страйкують уже від 7 тижнів. Тепер сподіваються, що прийде до порозуміння.

БИЛ ДЛЯ ОХОРОНИ ЛЮДИЙ ПЕРЕД ВИЗИСКОМ ПРИВАТНИХ БАНКІВ І АҐЕНТІВ УХВАЛЕНИЙ В СТЕЙТІ НЮ ЙОРК.

ОКРЕМА КОМІСІЯ МАЄ ПЕРЕВЕСТИ СЛІДСТВО НАД НАДУЖИТТЯМИ ПРИВАТНИХ БАНКІВ І АҐЕНТІВ.

ОЛБЕНІ, Н. Й., 13. цвітня. — Сьогодня пополудні сенат стейту Ню Йорк приняв одноголосно резолюцію сенатора Салваторе А. Котілльо, в якій він домагається законодатного переслідства над відносинами, які панують в Ню Йорку в пересилковому бизнесі, особливо щодо субаґентів корабельних та експресових компаній і приватних банків.

Резолюція домагається $5.000 на видатки слідства. Слідчий комітет має складатися з двох сенаторів і трох есемблименів.

Ґовернор Миллер вже давнійше підписав бил сенатора Котілля про уповажненне щадничих банків до пересилки гроший. Сей бил, ставши законом, зломив монополь корабельних та експресових компаний.

Бил сенатора Котілля, як стане законом, має на меті охоронити чужинців (форенерів) в Америці перед визиском приватних банків і субаґентів, котрі управляли визиск цілими роками і кривдою людий зросли в богатства.

ПРЕЗИДЕНТ ГАРДИНҐ ПРИЇЗДИТЬ ДО НЮ ЙОРКУ.

У ворток, дня 19. с. м., президент Гардинґ приїздить до Ню Йорку на торжество відслонення памятника ґенерала Саймона Болівара в Центральному парку.

Президент Гардинґ приїде до Ню Йорку на Пенсилвенійську стацію о годині 2.45 сполудня, відки удасться до готелю Валдорф Асторія при 34-ій улиці і 5-ій евені. Його привитає Родмен Ванамейкер, Ґровер А. Вейлен і інші члени комітету мейора до приняття гостий.

В готелі президент прийме кілька авдієнцій, між іншими членів місії Венезуелі, полудново-американських амбасадорів і послів і мейора міста Ню Йорку, Джана Ф. Гайлена.

З готелю удасться просто 5-тою евенею до 72-ої улиці і до Центрального Парку на відслоненнє памятника. Супроводжати його поліція, почесна сторожа з 1,000 осіб і жовніри та моряки. Порядку буде пильнувати здовж дороги поліція на моторових колесах. При відслоненю буде грати дві музики.

Відтак президент Гардинґ вернеться просто на Пнсилвенійську стацію.

АРЕШТОВАННЄ ЯПАНСЬКОГО КОРАБЛЯ ЗА ПАЧКОВАННЄ ГОРІВКИ.

З Джексонвил, Флорида, доносять, що там придержано японський корабель Ірі Мару.

Придержав його американський маршал на підставі проґібіційних законних приписів із-з того, що найдено на ньому алькоголічні напитки, які мали бути препачковані до Злучених Держав. На кораблі найдено 22 паки алькоголічних напитків. Арештовано 7 осіб на кораблі.

Корабель Ірі Мару є новий, має 3,400 містоти, а коштував $1,500,000

ХОЧУТЬ УНИКНУТИ ПОДАТКУ НА ЗБІЖЕ.

З Вінінеґу, в Канаді, доносять, що канадійські торговці збіжем, сподіваючися, що Злучені Держави ухвалять охоронне мито на заграничне збіже, чим скорше посилають пшеницю через границю, щоби перевезти її, заким буде ухвалений сей закон.

МАШИНІСТИ ЗДЕРЖУЮТЬ ПОЇЗД, ЩОБИ РАТУВАТИ ДИТИНУ.

З Кокрейн, в Онтаріо, в Канаді, доносять, що машиніст Джан Нелсон та його паляч, їдучи поїздом, побачили фарму в полуміни, а у вікні дому голову дитини. Без надумування вони задержали поїзд, щоби ратувати дитину. Підбігли до ґоріючої хати, і хлопчина, заскочений огнем в хаті, вискочив через вікно другого поверха на руки машиніста. Довідавшися, що в домі лежить хора мати хлопчини, машиніст та паляч приложили до хати жердки з плота, вилізли через вікно до хати, і вратували й матір хлопчини від неминучої смерти.

ФРАНЦІЯ МАЄ НЕДОБОРИ В ПОДАТКАХ.

Французький уряд оголосив, що він зібрав за місяць март понад 284 міліони франків менче податку, як він обчисляв. Сей недобір приписують застойови в бизнесі.

ГОЛЯНДСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ОБМЕЖУЄ УЧАСТЬ БУВШОГО ЦІСАРЯ В ПОХОРОНАХ ЖЕНИ.

Голяндське правительство заборонило бувшому німецькому цісареви відпровадити тіло його жени до німецької границі. Бувшому німецькому наслідникови престола позволено підїхати всего кілька миль. Зате решта цісарської сімї возьме участь в похоронах і поїде аж до Потсдаму спеціяльним поїздом.

Похоронними церемоніями проводить сам Вільгельм, котрий старається, щоби похорони відбулися в такий час, коли не можна здіймати ані фотоґрафій ані рухомих образків. Він мав дати приказ, щоби похорони відбулися просто, без перепиху.

В місті Дорн, де померла бувша цісарева, оголошено її смерть з ратуша, називаючи її „цісаревою та княгинею Шлезвіґ-Гольштайн".

АФРИКАНСЬКЕ ПОВСТАННЄ.

Бельґійське правительство доносить, що в бельґійській кольонії африканській Конґо вибухло повстаннє чорних тубилців. Як каже уряд, повстаннє підготовляв один Мурин, котрий упевняв своїх земляків, що він винайшов такий чар, що при його помочи його властитель стає невидимий і не може бути раненим. Богато Муринів закупило собі такі чари і незадовго навіть „переконалися", що чар має таку силу, про яку говорить його винаходчик. Підчас одних заворушень викликано бельґійські війска, щоби розігнати товпу, командант казав віддати кілька сальв, але приказав стріляти у воздух. Бачучи, що ніхто не ранений, Мурини набрали переконання, що чари ділають. Набравши відваги, вони почали орґанізувати повстаннє, підчас котрого спалено коло 50 торгових стацій. Цілих місяців треба було, поки бельґійському урядови вдалося здушити повстаннє.

ВТРАТИ НАСЕЛЕННЯ ФРАНЦІЇ ЗА ДЕСЯТЬ ЛІТ.

Чим більше вислідів оголошують з державної переписи, котра відбулася на початку сего року у Франції, тим більше Французи переконуються, що населеннє Франції потерпіло богато від передпослідної конскрипції, котра відбулася в 1911 році.

Недавно уряд оголосив четвертий частинний рапорт з висліду послідної переписи населення. Відноситься він до трох департаментів. (Для адміністраційних цілий Франція поділена на 87 округів, званих „департаментами"; на чолі департаменту стоїть урядник, що зветься префект). Отже в трох департаментах населеннє зменчилося о 470,000 душ. Сей рапорт тим цікавійший, що війни не можна винувати за увесь упадок числа населення, бо лише в певній части сих 3. департаментів велася війна. Найбільше зменченне числа населення слідно по селах, безперечно наслідком довгої неприсутности мущин.

Якби в цілій Франції населеннє не зменчилося о таке число як в трох департаментах, з котрих подано справозданне, то населеннє Франції зменчилобся о три до чотири міліони.

ЯПАН ХОЧЕ ВИСЛАТИ СПЕЦІЯЛЬНУ МІСІЮ ДО АМЕРИКИ.

З Токіо, столиці Япану, доносять, що Япан думає вислати до Злучених Держав в короткім часі якогось визначного Япанця, щоби він повів з американським правительством переговори про ріжні спірні питання межи обома країнами. Такими справами являються: справа мандату на островом Яп, справа іміґрації до Каліфорнії, справа Китаю і Сибіру.

ЧЕРЕЗ ЗДЕРЖАННЄ ІМІҐРАЦІЇ ДО РОСІЇ ЗДЕРЖАНО ДЕПОРТАЦІЮ.

Через те, що російське совєтське правительство здержало на неозначений час іміґрацію з Америки до Росії, американське правительство зарядило здержанне депортації до Росії 35 людий, котрі мали відїхати в четвер на корабли Манджурія.

ШВАЙЦАРІЯ ОБМЕЖУЄ ПРИВІЗ ЗАГРАНИЧНИХ ВИН.

Швайцарське правительство наказало, що до Швайцарії не вільно привозити більше вина заграничного, як його привожено пересічно річно за послідних десять літ.

Причиною того розпорядження було те, що швайцарські торговці винами почали послідними часами спроваджувати два рази більше вина, як попередних років, користаючи з низької ціни італійських і французьких гроший. До певної міри причиною сего збільшеного імпорту (привозу) заграничних вин було те, що в Швайцарії поширено чутки, що сего літа до Швайцарії має приїхати що найменче один міліон Американців. Кромі сего, швайцарське правительство хотіло помогти своїм краєвим фармерам, управляючим виноград, в той спосіб, щоби захоронити їх перед конкуренцією дешевого французького та італійського вина.

СТРАШНА ПОСУХА В СЕРЕДНІЙ ЕВРОПІ.

Небувала посуха в центральній Европі треває далі. Зі Швайцарії доносять, що як ся посуха потреває далі, то в декотрих місцевостях треба буде установити урядників, котрі будуть розділювати воду межи населеннє. Так уже є електрикою, котру в Швайцарії роблять переважно з води.

Посуха панує по всій Швайцарії. В женевськім озері видно цілий камінь, на котрім видніє французька напись: „Хто буде бачити сей камінь, буде плакати. 1839". Попри него стоїть другий камінь, на котрім написано: „Хто буде се читати, буде знати, що значить недостаток. 1805".

В озері Найщатель і Біль останки надводних мешкань передісторичних людий, але уряд не дозволяє їх розсліджувати без спеціяльного дозволу.

По раз перший за людської памяти кораблі не могли плавати по женевськім озері на великодні свята через низький стан води.

Недавно доносить один німецький учений з Берліна, що він відкрив на сонци величезну пляму, котра в промірі має більше як земля. Так як пятно появилося в місци, в котрім передше ніякого пятна не було, то вчений заключив, що на сонці мусять відбуватися тепер величезні катаклізми (переміни); тим катаклізмам він і приписує вчасну весну на землі.

Анґлійський ґенеральний страйк визначений на пятницю.

ПРОМИСЛОВА БОРОТЬБА, НЕ РЕВОЛЮЦІЯ—КАЖЕ СТРАЙКОВА ПРОКЛЯМАЦІЯ.

ЛОНДОН, 14. цвітня. — Потрійний Союз, то є союз федерації юній майнерів, зелізничих та перевозових робітників, постановила нині по короткій нараді розпочати в пятницю о 10. годині в ночи страйк на всю Анґлію.

„Приступаємо до великої промислової боротьби", — говорить проклямація Союза, — „але ми не проголошуємо революції."

СТРАЙК ДЛЯ СИМПАТІЇ ШИРИТЬСЯ.

Дж. Г. Томас, секретар федерації зелізничих юній, зі сльозами в очах прочитав повідомлення, котрі наспіли від богато юній, стоячих поза потрійним Союзом, а в котрих робітники ріжних галузий промислу годилися вийти також на страйк зі симпатії.

Промислова юнія електричних робітників зголосила, що її робітники постановили вийти на страйк разом зі зелізничими та перевозовими робітниками. Через страйк сих робітників цілий Лондон потонувби в темноті.

ПОВАЖНІ СТРАЙКОВІ ЗАВОРУШЕННЯ В ШОТЛЯНДІЇ.

ЛОНДОН, 13. цвітня. — Вчера в ночи і нині рано прийшло до поважних страйкових заворушень в Файфшер в Шотляндії. Велика громада майнерів помашерувала на зелізниче перехрестє в Торнтон і примусила зелізничих робітників покинути роботу. В наслідок сього поїзди не ходили через кілька годин. Начальник стації каже, що підчас нападу обрабовано також кілька тягарових возів з добром, що стояли на двірци. Нарешті наспів великий відділ поліції і сей допера розігнав майнерів, арештувавши 22 з них.

ЖИДИ НА УКРАЇНІ ПОВСТАЮТЬ ПРОТИ СОВЄТІВ.

ЖЕНЕВА, 13. цвітня. — Як доносить українська торговельна палата в Женеві, на Україні повстав вже жидівський корпус для боротьби проти большевиків. На чолі того корпусу стоїть „жидівський гетман". Його відділ складається виключно з українських Жидів. Він недавно відзначився підчас нападів на большевицькі транспортові поїзди і взагалі підчас підїздової партизанки.

Се саме донесенне говорить, що большевицьке правительство дусить Жидів так само немилосерно, як царське правительство. В самім київськім повіті занотовано 11 погромів, зроблених „червоними" за послідний місяць.

РЕЗИҐНАЦІЯ МАДЯРСЬКОГО ПРЕМІЄРА ЧЕРЕЗ ВІЗИТУ КАРЛА.

ЛОНДОН, 13. цвітня. — В наслідок невдоволення мадярської шляхти зі заховання мадярського премієра Телекі підчас приїзду Карла на Угорщину Телекі зрезиґнував зі свого уряду.

КЛОПІТ ШВАЙЦАРІЇ З КАРЛОМ.

БЕРНО, Швайцарія, 13. цвітня. — Бувший австрійський цісар Карло наробив клопотів швайцарському правительству.

Досі швайцарський уряд давав притуловище бувшому цісареви Австрії як політичному втікачеви. Тепер становище Карла зміняється, бо Угорщина заявляє, що Карло зовсім не політичний втікач, котрий потребує захисту, але признаний Угорщиною монарх, котрий лише через зовнішні причини не може обняти корони св. Стефана. Як що Карло дійсно король Угорщини, то тоді Угорщина буде правлена зі Швайцарії, а се для Швайцарії дуже делікатна ситуація, не кажучи вже нічого про те, що вона пахне поважним замотанням через те, що й Чехія і Румунія і Югославія повідомили Угорщину в дуже недвозначній ноті, що Габсбурґи ніяк не можуть вернутися на престіл Угорщини.

В наслідок того Швайцарія веде тепер переговори не лише з Угорщиною, але й з трома членами „малої антанти", що зробити її з бувшим австрійським цісарем, з його женою Зитою та їх архикняжатами та архикняжнами.

ЮГОСЛАВІЯ ЗАКИДАЄ ПРОЄКТ ФЕДЕРАЦІЇ, А ПРИЙМАЄ ЦЕНТРАЛІСТИЧНУ КОНСТИТУЦІЮ.

БІЛГОРОД, Сербія, 13. цвітня. — Після конституції, котрої начерк виробив теперішний сербський премієр Пашіч, а котрий тепер приходить під обради парляменту Югославії і буде правдоподібно без змін принятий, Югославія не буде федерацією Сербів, Хорватів і Чорногорців, але сцентралізованою державою з одним парляментом та одностайною адміністраційною системою. Вся законодатна власть буде спочивати в руках одного парляменту. Начальну виконавчу власть буде мати король, котрому прислугує право розвязати парлямент та зарядити нові вибори. Старі границі межи Сербією, Чорногорою та Австрією будуть знесені, а цілий край буде поділений на департаменти (на взір Франції). Кождий департамент може мати найбільше 700.000 душ. Виборча система до парляменту опирається на загальнім голосованню всіх мущин; жінкам права голосовання не дано, але Пашіч каже, що до сего відай прийде пізнійше.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES. Three cents the copy.		ПЕРЕДПЛАТА. Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На рік	$10.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ!

ОРГАНІЗУЙТЕСЬ ДЛЯ НЕСЕННЯ ПОМОЧІ СТАРОМУ КРАЄВИ!

ВІДСИЛАЙТЕ ЗБІРКИ СЕЙЧАС, І РАТУЙТЕ ГОЛОДНИХ, ХОРИХ, ВДІВ І СИРІТ!

ПОДАВАЙТЕ ДО ВІДОМА ЧЕРЕЗ ГАЗЕТИ, ЩО ВАША ГРОМАДА ЗРОБИЛА ДЛЯ РАТУНКУ РІДНОГО КРАЮ!

Революційні комедіянти.

Орган американської соціялістичної партії „Ню Йорк Кол" виступає в однім з послідних чисел зі статею проти „страшних нововавернених" революціонерів. Ті революціонери, як каже ся газета, стараються бути дуже революційними, боевими та скрайними, бо думають, що тим способом зловлять богато прихильників.

Послідними часами американські „революціонери" зробили відкритте, що парляменти придумано тоді, як почався капіталістичний спосіб народної господарки. З того „відкриття" вони зробили заключеннє, що парляменти се капіталістична видумка. Отже почали пропагувати бойкот законодатних тіл, т. зн. щоби робітники не брали участи у виборах до законодатних тіл.

З такою політикою сих „страшних революціонерів" получена просто зрада найважнійших інтересів робітничої кляси. „Ню Йорк Кол" подає такий оден примір:

Діти робітничої кляси можуть гинути як мухи через те, що торговці молока стягають великі зиски з молока. Але се нічого не обходить „страшних революціонерів". Вони виступлять на сцену і почнуть доказувати, що треба буржуазію примусити до безуслівної здачі. Вони станутъ викрикувати, що ніякого компромісу бути не може. Вони ніякої „молочної політики" не признають. Лише повне і безумовне підданне капіталістів їх може вдоволити. Мати милосерде для вмираючих дітий се для них дрібно-буржуазна видумка. Родичам, котрі потребують молока для дітий, вони дають революційні засади: Не молока вам треба, а революції. Що новочасні законодатні тіла могли би зарадити бракови молока для робітничих дітий, якби в парляменті засіла відповідна скількість робітничих представителів, сего вони й чути не хочуть: се булаби загода з капіталістами. „Оперетковим революціонерам" треба не полекші для робітничих мас, їм треба „революції", котра конче мусить відбутися після їх пляну.

Так розкричався на „оперетковых революціонерів" той самий „Кол", що частенько скаче в гречку, щоби і собі словечко гукнути за „пролетарський" уряд в Росії. Стаття його показує, що „оперткова революційність" є в моді не лише серед Українців, але й серед Американців. Вистарчить лише переминити дещо в тій статті, взяти місто парляментарної акції запомогову акцію, місто дітий американських робітників поставити Українців в Галичині, місто агітації проти участи у виборах співділанне у запомоговій акції, місто американських „нововаверенних революціонерів" українських „нововаверенних революціонерів", а будемо мати не американську „оперткову революцію", а українську „революційну комедію".

Український народ в Галичині може гинути як мухи з голоду і нужди. Наших „нововаверенних революціонерів" се не обходить. Вони вам виступлять на сцену і почнуть доказувати, що не треба помагати голодуючим Українцям. На їх думку Українці в Галичині потребують не помочи, а революції. Місто помочи своїм голодуючим братам вони подають їм раду: „Робіть революцію! Але робіть її так, як ми кажемо!" Давати поміч се компроміс з буржуазією. Мати милосерде для голодуючих братів се для тих комедіянтів революції буржуазна видумка. Комедіянтів революції не обходить терпіннє людий, аби лише революція пішла так, як вони кажуть. Людські терпіння їм байдужі, коби лише справдилася їх революційна теорія, до котрої вони учора навернулися. В той спосіб з комедіянтської революційности виходить зрада найважнійших інтересів народа.

І так як американські опереткові революціонери інакше думалиби, якби в них самих були діти вмираючі через брак молока, так само і українські блазни революції скоро стратилиби всю свою революційність, якби так тих блазнів, котрі пресовими фондами, заставити покуштувати того голоду, котрий терплять наші брати в Галичині.

РАДІСТЬ ПОЛЬСЬКИХ ПАНІВ З МИРОВОГО ДОГОВОРУ З МОСКОВСЬКИМИ КОМІСАРАМИ

У вчерашньому числі „Свободи" в статті п. з. „**Московські комісари і польські пани проти українських селян-робітників**" є згадка про те, як львівська польська газета „Курер львовскі" боронить большевиків і гратулює їм, що здусили революційне повстаннє кронштадських моряків. „Курер львовскі" є органом пана Яна Домбського, польського заступника міністра заграничних справ, котрий в імени Польщі підписав дня 18. марта, 1921, з паном Адольфом Иоффе мировий договір, на підставі якого пан Иоффе передав пану Домбському **11 міліонів українських і білоруських селян-робітників.** Отже не диво, що один одного боронить, хвалить і взаїмно собі гратулюють.

Бо — як то кажуть — „пан з панем зна се, а хлопові засе".

Таких польських похвал тепер сиплеться від Поляків більше в сторону большевиків в Москві.

Тасама газета „Курер львовскі" пише з польською надутою фумою, що „не позволить" галицьких Українців називати **Українцями** тільки „**Русінами**", бо вони „здавна в Польщі так називались", а рівночасно остерігає галицьких Поляків, щоби перестали Росію називати „**большевія**" від часу, як вона запризнилася з Польщею, але називали її тілько „**советська Росія**", а її уряд — „**ржонд советуф**".

Зачинають панове шляхта з панами комісарами вже панькатись. А як пан Иоффе ще приїде до Варшави в ролі „амбасадора ржонду советуф", а якийсь польський пан до Москви як „амбасадор" шляхотської Польщі, — то вже тоді до панів без бука не приступай.

Львівська вшехпольська ґазета „Слово польске" також має слова признання для большевиків за підписанне риського мирового договору, в якому польські пани дістали від пана комісара Иоффе 11 міліонів українських і білоруських хлопів. Притім та вшехпольська ґазета тішиться, що Польща через підписаннє мира з большевиками позбулася зобовязань, які підписала з Петлюрою.

Також нюйорська польська ґазета „Телеґрам цодзєнни" у виданню з 10. с. м. в передовиці п. з. „Перфше крокі Яна Домбскєго" незвичайно радіє з приводу підписання риського договору між Польщею і большевиками.

Та ґазета пише так:

Відносимо врешті перший, красний і памятний дипльоматичний тріюмф сеї витривалости нервів і завзяття волі, котра знаменує синів польського народу.

Порівнює вона риський договір з умовою, **яку польські делегати підписали з алїянтами в Спа, в Бельгії, а в якій заявили, що Східна Галичина не є частию Польщі**, — і каже, що в Ризі були великі польські будівничі, а в Спа такі Поляки, які до свого завдання не доросли.

Отже велика побіда польських панів в договорі з большевицькими комісарами."

Алїянти, приятелі, опікуни Польщі, що її воскресили і збудували, не хотіли дати своїй дитині того, що їй дали большевицькі комісари.

Якже не радіти тепер польським панам і не вихвалювати панів комісарів?

Тілько одні селяни-робітники, ті 11 міліонів селян-робітників українських і білоруських людий бідних і простих, в сіраках — не похвалять ні одних ні других.

Вони не похвалять ані панів польських князів, графів і баронів, ані московських панів комісарів.

Бо їм пани заберуть волю і землю і скажуть їм на себе робити.

Для тих 11 міліонів селян-робітників і польський пан-шляхтич і московський пан-комісар — один чорт.

І він проти обох буде боротись, поки обох не змете із своєї землі.

ПРОБУДЖЕННЄ СЕРЕД УКРАЇНЦІВ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ.

Далеко на східній Сибірі, над Тихим океаном, в сусідстві з Японією, розкинулись широко українські сільські оселі, які заселили просторий врожайний край на схід від ріки Амура і від Манджурії, який Українці назвали Зеленим Клином.

На Зеленому Клині поселились переважно українські хлібороби-еміґранти, з Київщини, Полтавщини Чернигівщини, самого серця України і там вони творять 78% населення, але з браку просвіти за царських часів не було серед них жадного народнього руху просвітного або економічного. Щойно по революції зачався був такий рух, але ізза безупинних воєнних заверух і заколотів і сей рух був занепав.

Аж тепер знова, по притишенню заверухи на Зеленому Клині відновився серед Українців народній рух.

Власне нині одержали ми з пристаневого міста Владивостока, яке вважається столицею Зеленого Клина, перше число нової тамошньої ґазети „Українська Думка". Зачала вона виходити дня 27 лютого, 1921, і присвятила своє перше число памяти Батька України, Тараса Шевченка. Ґазету видає владивостоцьке товариство „Просвіта". Покищо „Українська Думка" не виходить щодня, але робиться заходи, щоб вона стала дневником. Містить українські статті, вісти й оголошення, але оголошень більше в російській мові, бо як видно з оголошень, бизнеси у Владивостоці є в руках Українців, Москалів, Японців, Американців, Жидів і інших.

Крім життеписи Шевченка і віршів з приводу Тарасового свята владивостоцька „Українська Думка" містить вступну статтю, в якій пише:

Наше завдання.

Мабуть ні одну націю, ні один народ не спіткало таке прикре становище, яке випало на долю Українського народу. На території Української держави панують чужинці на протязі кількох віків і наш рідний край не має спокою; не живе він по волі й бажанню свого народа; а мордується під указівкою і примушенням своїх ворогів. Не досить того, що чужа воля зле керує політичною та економічною справою, вона, як лихий вандал; нищить просвіту людности; гнобить нашу рідну мову; плюндровала і плюндрує ще й досі українську літературу.

Для України настала дуже лиха година і тепер, після розвалу гнилої московської імперії. Другі нації, меньші числом ніж український народ, вже спромоглися встати на самостійний шлях і працюють на свою користь вільно; Україна-ж ще й досі умивається кров юсвоїх синів, та руйнується до щенту.

Московські імперіялісти ще й досі знущаються над нами.

В нашої людности немає змоги відбитись од насильників; а через те саме не видно, коли се настане щасливий час нашого визволення.

Не легке становище наших людий і тут, на Далекому Сході. **Царська „могуча" Росія зникла і вона фактично не істнує; алеж людність наша** — яка є головним тутешнім елементом населення — **підлягає теж під владу русифікаторів, та наймитів московського імперіялізму.**

Як на Україні нашим братам, так і нам тут доводиться вести тяжку боротьбу за кождий крок нашої волі, нашого національного руху.

Наша свята задача — боротись за волю нашої людности, бо інакше нам загрожує смерть політична й економічна. Єдиним можливим засобом цієї боротьби в тутешніх обставинах є печатне слово, з котрим ми, з цього часу стаємо на терновий шлях і ним мусимо йти, аби досягнути яскравих радощів нашої національної свободи.

З дня сьогорічного свята памяти нашого рідного поета Т. Г. Шевченка закладаємо ми видання **„Української Думки"**, що буде виходити і надалі,— міркуючи, що українське громадянство пійде нам на зустріч своєю прихильностю, та спочуттєм.

Далі находимо в томусамому числі „Укріанської Думки" статейку про владивостоцьку **„Просвіту"**.

З неї дізнаємось, що се товариство істнує вже більше як три роки. Основали його владивостоцькі Українці під проводом покійного вже щирого українського робітника Дмитра М. Боровика.

Через бурі і заверухи, які несла зі собою війна большевиків з військами Семйонова й інших ватажків усе культурне життє занепадало. Отже й „Просвіта" була принепала. Але тепер знова збудилась до нового життя і зачинає живу громадянську роботу.

В статті „Укр. Думки" про владивостоцьку „Просвіту" читаємо між іншим:

Товариство трима високо свій прапор і по мірі сил своїх розкидає насіння культури, гуртуючи навкруг себе всі сили, прихильні до українства і далеко поза межами міста Владивостока. **В послідні часи по селах уже богато зорґанізовалось українських ґірткiв, між котрими лунає рідна народня пісня та пробивається українська книжка.**

Тяжко було провадити чисто ідейну працю „Просвіти" спочатку, але не в лекшому стані вона й тепер. **Товариство не зустрічало і не має співчуття в державни хколах, котрі у нас весь час складаються зі представників неукраїнської нації, і ведуть імперіялістичну політику Московщини — обмосковлення нашого народа, незалежно від того, з якої би партійности вони не складалися;** се з одного боку, а з другого — се погане матеріяльне становище товариства.

Матеріяльне становище товариства складалось до сього часу лише з дрібних жертв бідноти і театральних вистав. Особливо доконав минулий рік, коли були відцінені гроші товариства. Але товариство живе і буде жити. Запорукою тому є остре бажаннє народа до розвитку національної культури, що підкреслюється ґучними та многолюдними українськими театральними висатвами по містах і селах краю, і тим листуванием, що доходить до товариства звідусіль, вимагаючи: **дать народови українську ґазету та книжку.** І товариство „Просвіта" буде всіми силами старатьcя задовольнити таку потребу народа, покладаючи надію на широку запомогу і співчуття самого-ж громадянства.

Відтак находимо в сій ґазеті статейку в російській мові п. з. **Самостійники".** Автором статті є д. Явтушенко. Написав він її по російськи імовірно тому, аби Москалі її прочитали, бо стаття власне говорить до Москалів, аби вони не гадали собі, що назва „самостійники" в Українців є зневажлива, але навпаки, Українці нею гордяться, бо вона означає стремліннє українського народу — **до самостійного культурного й економічнго його розвитку не лише на теритрії самої України, але і в інших сторонах, де вони живуть в переважаючому числі.** Отже й на Зеленому Клині.

Дня 8 марта (березіля) товариство „Просвіта" уладило у Владивостоці у великій салі театру „Золотий Ріг" величаве свято в память Шевченкових роковин. В обході взяли участь найкращі українські сили артистичні, хорові та музичні у Владивостоці.

Як видно, молода сибірська Україна пробуджується до нового національного життя і зачинає орґанізувати серіозну громадську працю, в якій желаємо їй як найкращих успіхів.

КАЗКА МАРТОВОЇ НОЧІ...

Чарівна, мила, тиха ніч!
На небі ясні Зірочки,
Немов шепочуть любу річ,
Скобочуть-морґають з гори.

А Місяченько, володар
Ночі Спокою і Тиші,
Послав, немов казковий цар,
Кирею срібну до Землі.

І срібнострунний царський стрій
З землі Темряву геть жене,
І в сяйві мов в чар мрій
І неживе нараз живе.

Чарівна, мила, тиха ніч!
Чогож Дніпро старий гремить,
Гуде гнівливо аж по Січ,
Неначе бурю він вістить?

„І Сила в вас є і Любов,
Та Згоди ви звалили храм
І марне ллється ваша кров,
На втіху-радість ворогам!"

І разом гнів і біль і жаль
Дніпра могутню грудь давить,
Несе він їх в далеку даль,
Щоб в Морі їх на дні втопить...

Нараз, нараз... аж, що се там?
Так сяйво бє на сій горі,
Близь Канева старого брам,
Аж гаснуть зорі в сій луні.

Глянь, глянь! Із сяйва виплива
Тінь біла-біла, дух немов!
І ринуть-линуть враз слова
Немов ангелів звичний зов:

„Неволя всіх ростила їх,
В рабстві завяв їх цвіт весни,
Зневіра їх кормила всіх,
Не знають Згоди все раби...

Ти Дніпре-батьку не тужи,
Вже на нову цвитуть Весну
Вкраїни діти-квіточки,
Пють Волі сонце і росу!

Хоч буря ще кругом гуде,
Вона уже не зломить їх,
А силу насталить лише,
Спалить лише Незгоди гріх.

В серденьках стане їх один
Великий, ясний Згоди храм
І України відтам син
Візьме ключі до Волі брам.

Так, в дітях, в дітях Волі цвіт
Вкраїни! білий дух сказав
І зник, — та довго ще світ
На Канівській горі сіяв.

Гі Дніпро забув і гнів і жаль,
Надію везе поніс на Січ,
А з Січі в Чорне Море, в даль —
У мартову, чарівну ніч!

Я. Вільшенко.

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

КНИГА ГОРЯ.

(Докінчення).

Північ.

Тая книжка сон мені забрала.

Повіки не хочуть накрити очий і очі відчиняються широко, широко і дивляться кудись далеко, далеко і бачать — пекло.

„В Лапшині, повіт Бережани, Поляки застрілили священика О. Заторського, чотирох селян і одного жида". (Свідок учитель, Я. Галиняк).

В Лапшині, повіт Бережани.

З нашої хати, в Жукові, що стояла у вінку вічно-шумлячих сосон, видно було Лапшин і лапшинське біле приходство. Нераз покійний мій батько казав: „пізна година; в Лапшині вже світло погасили, Пора й нам спати".

Поснули.

В обох хатах темно, між ними вилискується великий бережанський став.

Які образи відбивалися в його прозорому плесі, — це й погадати страшно.

Хата, в котрій я пережив свої найкращі літа, бачила багато. Осліпла. Без вікон стоїть, з поломаними дверми, з дахом як решето.

Деж той сад, що батько садив, той берестовий лісок, тії квіти, що пахли як мрії, тії сни, що лиш там і ніде більше не снились?

І де був я?

Як дитина до маминої трумни підходив я до рідної хати: вже бачив комин перехилений на бік, бачив сторощені верхи сосон, бачив, — очі затулив руками і втік.

„Умиеши мя і паче сніга убілюся. Амінь".

. . . .

Гадаєте мені легко писати?

Яж свої власні розгрібую рани, я з совістю важкий бій веду, понад пропастю бездонною як сновида ходжу, між умом а божевіллям блукаю.

Чомуж не кину пера?

Бо не годен, мус встромив його мені між пальці і перо до пальців пристає, — на пальцях мозолі.

Не вжеж я помсти кличу? Ні. До совісти говорю, до совісти, що на руїнах лежить глуха й німа. Збита, чи пяна? Не знаю. Совість хочу збудити, хай встає, хай іде і робить своє діло. Без неї біда!

„Встроміть меч свій у піхву, бо хто мечем воює, від меча і згине". Поріжетеся, люди. Кличте совість, кличте розум, кличте своє серце, бо дивіть куди ви зайшли, дивіть, які червоні ваші руки! Мийте їх, мийте в слезах покаяння, це одинока купіль, у якій можна змити кров!

Гадаєте, мені легко писати?

. . . .

„Дня 22. мая 1919 р. застрілила полева жандармерія знаного українського діяча о. Остапа Ніжанковського із Завадова і сконфіскувала йому 880.000 корон, які йому дала до перехования „Задаткова каса" в Стрию і 50.000 корон, власність його сестри, Йосифи Бобикивичевої зі Стрия". ..

Це ніби оповітка посмертна. Чорний папір, а червоні букви. Та букви ці ростимуть як вежі, бо Остан Ніжанковський був як дзвін, що не на плоті висить...

Ґімназийний хор. Молоді, чисті голоси співають: „Гуляли, гуляли".

А у кутку, на цвинтарі, о братчики [милі,
Стоять свіжі, непорослі дві чорні мо- [гили.

Скажи, де твоя могила, Остапе? Най хоч думками до неї полину, най серцем припаду до цеї ями, в якій Ти свої невиспівані пісні співаєш. Миж так любили Тебе, Тебе й Твої співи. Ми, — цілий народ.

Струнка стать, великі сині очи, як волошки в житі, чоло, як небо, а на нім думка, як сонце на блакиті сяє, по мужеськи зарисовані уста, мов на статуї грецького героя, — невжеж годні ми тебе забути?

Пісню свою любили ми в тобі, наш національний тип.

„Обертаюсь, — а ті літа,
Ті молоді мої,
Машерують за тамбором
Цісарськов дорогов".

Багато, багато наших літ помашерувало цісарською дорогою за австрійським тамбором туди, де Ти тепер.

Вишневий цвіт, обтрясений пяною рукою, здоптаний варварськими ногами, обльований, змішаний з болотом. Та не цвистиж болоту на гильках і во вік йому не розвинутися в овоч покріпляючий, і здоровий!

„А я стою та дивлюся,
Та нишечком плачу".

Стоїмо, дивимося, але плач наш буде ніби буря, після якої обновиться природа...

З Тобої їздили ми колись до золотої Праги. В „Народнім Дівадлі" під проводом Твоїм „Закувала" співали.

„Гей, як зачули турецькі султани,
Та і звеліли ще гірше кувати кайдани".

Хто гадав тоді, що прийдуть нові Турки й принесуть ще гірші від колишніх кайдани? Та щось такого віщого й зловіщого вже мабуть тоді висіло над нами, бо чомуж тая пісня мала таку силу, що слухачі ніби море гуділи, море, що прочуває бурю.

Це був оден з великих тріюмфів української пісні, а найкращий вінок піднесено Тобі.

Без вінка Твоя могила не буде. По сухому листкови з кожнього гроба принесемо і виросте курган, ніби Чорна Гора.

На Підгірю лежиш.

Твоє: „Минули літа молодії" Волик у таборах полонених співав.

„Зима, зима!
І нічогісенько нема..."

Зима, та по ній таки весна настане. Життя з землі не стерти. Воно сильнійше від ворожої сили.

Заспіваємо ще Твоїх пісень весною на увесь луг. А перед нами стоятимеш Ти, високий, стрункий, з очима, як волошки в житі, з чолом, на якому думка, ніби сонце на небі сяє, з устами, як на статуї грецького героя.

А всеж таки, я ніяк не можу помиритися з думкою що Тебе нині нема.

Не вжеж знайшлася така злочинна долоня, що підняла на Тебе?

Коли гетьман Сомко ступив на кривавий поміст, з піднесеним чолом, у цілій величі мужеської краси, кат глянув, затрусився і випустив сокиру з рук.

„Ти що? Рубай!"

„Таку голову рубати?"

Це був кат, звичайний кат, гопорище від залізної сокири.

Не вжеж нинішні вояки від катів гірші?

Де вони?

Шукай вітру в полі.

Найвищий трибунал сказав, що процесу ревідувати не мож-

на, бо його не було. Пішли кінці в воду.

А грошей не вернули.

Йосифи Бобикевичевої теж ні. А цеж удова, котрій доля забрала мужа в молодому віці. Письменник, великі надії покладав. Надії привалила могила...

У повітрі простягаються до мене чиїсь білі руки, ловлю їх і прикладаю до спалених уст...

Яка довга ця ніч, яка велика книга!

Перо, ти часом, як гробарська мотика.

Пиши!

. . . .

Літом 1914 р. вийшов я з товаришом у поле, — перейтися. Товариш був з Ясениці Сільної і ми несвідомо, балакаючи з собою, пустилися туди.

За нами гудів Борислав, з боку Діл, а там Ясениця, там Нагуєвичі, де родився Франко, ніби Моринці другі. Там його хата, а там між деревами деревляна дзвіниця, на яку спинався він, діточими ногами...

До цеї дзвіниці зігнали дітий із цілого села, обложили соломою і — підпалили.

Нероне! З гробу встань і подивися. Ти любив таке автодафе. Тебе змалював Сюмірадзкі.

Але дітий, ти все таки не жарив живими. Бачиш, ми перейшли тебе. Живемо в двайцятому столітті. Ми навіть дітий уміємо присилувати, щоб на батьків свідчили, вміємо дерево витинати з коріннем, щоб паростів з коріння не пустило.

І це наша вища культура.

„Пустині мені дайте! Пустині!"

Не половину царства за коня, а віддаймо усе, усе за одного чоловіка, коли не з розумом, то з серцем.

„Пустині мені дайте, пустині!"

. . . .

Пощо ви мені прислали тую книжку?

Яж її прочитати не годен. Не годен, хоч головою товчу, аж луск по хаті йде.

Пощо ви друкували тую книжку?

Щоб діти вчилися азбуки, на тому невблаганому букварі щоб веселого читати не вміли?

Коли там єсть одно словонь правди, то великий гріх берете на себе.

А коли правда?

Відповісти не вмію, лиш головою товчу, аж луск по хаті йде. Сиплеться сіль на свіжі рани, горяча смола капає на тіло, людий в кипятку варять, покотом коло церкви кладуть, по живім тілі танцюють, черепи тріщать, мозок на мураву скаче, Тамерлян, Джінгіс хан, Калка, самовизначення народів... годі, годі!

Червоні круги танцюють у повітрі, хтось море в голову вілляв, хтось розриває тебе на шматочки, ноги тут, серце там, розум у вселенній, годі — горі — годі!

. . . .

Відчиняю вікно і втягаю весняне повітря.

Сонце зза гори виходить, птахи прібують свій голос, крізь вікно боз нахилився до мене і шепче.

Знаю... знаю!

Але не вжеж це дійсно розцвитуться квітки і засвітить сонце і розспіваються птахи?

Не вжеж і там зацвитуть цвіти, білі, голубі, пахучі?

. . . .

ДОПИСІ

ГРОМАДА В БРУКЛИНІ ВЗЯЛАСЯ ДО РОБОТИ.

Бруклин, Н. Й.

С ьогодня (6.го квітня) вислав Український ратунковий Комітет з Бруклина 200 долярів на ратунок до старого краю. Єсть се признака роботи Комітету заоснованого дня 6. марта б. р. Тоді зістали вибрані до Ратункового Комітету: Предсідатель Григорій Бардак; касієр Павло Війтович; секретар Роман Кузьма; радні: о. В. Лотович, Стефан Тижник, Пантелеймон Макогонюк, Олекса Гавришко; контрольори: Михайло Заверуха і Олекса Глушко.

Комітет рішив працювати совісно і до тепер додержуе постанови. За перший місяць зібрав понад 200 дол. і з того вислав: До Горожанського Комітету до Львова 132 дол., до Чехо-Словаччини на руки проф. Смаль-Стоцького 44 дол., а до Відня, на руки проф. Ст. Дністрянського 24 дол. Важнійші датки зложили досі: Тов. ім. Богдана Хмельницького (від. 22 У. Н. С.) 100 дол., Братцво Пресв. Тройці (від. 203 У. Н. С.) 50 дол., Братцво св. Димитрія (від. Провидіня) 25 дол. Комітет постарався о колекторів і дав їм колекторські книжочки до рук. Вони то мають перевести взірцеву роботу.

—о—

ЧИ ПРОТЕСТИ ПОМАГАЮТЬ?

Рачестер, Н. Й.

Мені попала в руки одна польська ґазета. На імя її „Дзеннік для вши-стків". В тій ґазеті пишеться про Лігу Народів і про Д-ра Евгена Петрушевича. Каже вона, що др. Петрушевич поступив в брутальний спосіб щодо „малопольскі", себто Східної Галичини. Як бачимо, то Поляки, як би лише могли, то би його геть зі світа зігнали, так його не люблять.

В нас зразу таксамо було. На Петрушевича било богато градів, що буцімто він зрадник, а він, як тепер видим, найліпше бореться за самостійність України. Отож наш обовязок є гукнути грімко з Америки чимнебудь. Як не годен помогти Петрушевичеви доляром, то висилати протести. Кажуть богато людий: „Е, ті протести не помагають!", — а я кажу, що помагають. Як бачимо, ось і польські ґазети зажурилися протестами американських Українців до Ліґи Народів.

Се не є дурниця. Не даймо спочити Ляхови! Протест помагає, і то дуже богато. Ми маєм тутки місію у Вашинґтоні, але ми не чуєм нічого про неї. Ми раді чути в ґазетах американських про Українців, та не знаю, чи вона що робить, чи ні, а як ні, то чому не робить? Чому Петрушевич по бідному, але робить свою роботу, а другі мають звідки і куди, а мовчать?

Ми американські Українці маєм право упімнутись, що місія робить, бо се є наша справа, котра нас обходить.

Думаю, що вже досить того непорозуміння межи Українцями в Америці. Вже час зачати роботу загальну, щоби всі орґанізації були за одним визвольним рухом, і братись до діла разом з місією. Ліпше пізно як ніколи.

Михайло Юрків.

ПОКЛИК ДО УКРАЇНЦІВ В ПРАВИДЕНС, Р. АЙ.

Правиденс, Р. Ай.

В Правиденс, Р. Ай., живе споре число наших людий з повітів **гусятинського та бережанського.** Не бракує в нас і так званих політиків, тобто таких, що час від часу дописують до часописий на ріжні теми.

Але з жалем треба згадати, що богато від нас писалось, але нічого не робилось. Колись, ще донедавна, вели боротьбу дві ґрупи, так звана Федерація і У. Н. К. Нині вже і те погребали, звалюючи вину один на другого, а справа народня, справа рідні, загибаючих братів, не зворушить закаменілих сердець...

Зазначую виразно, що у нас є кому політикувати, але гроша, помочі матеріяльної на рідний край, якось наші патріоти не здобулися ще до сього часу роздобути.

Щоби наш загал не остав позаду, ми низше підписані **скликуєм збори на день 17. цвітня с. р. в „Базар Гол" о годині 4-ій пополудни.** Взиваем усіх, живучих громадян в Правиденс, Р. Ай., в котрих ще не завмерло почутте до рідної справи, котрим лежить на серці тяжке горе їх батьківщини, явитись на час, аби при добрій волі і згоді можна розпочати наново якусь роботу, котра би бодай вчасти улекшила терпіння наших братів на рідній землі.

ЗА КОМІТЕТ:

М. Свідер, І. Витязь. М. Пшоновський.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Товариство ім. Івана Франка, від. 83 У. Н. С., повідомляє своїх членів, що мітинг відбудеться в неділю, 17. цвітня, о годині 1.30 сполудня в домі Українських Американських Горожан під ч. 822 Н. Френклин стріт. Проситься членів явитись на мітинґу, бо є важні справи до полагодження. — С. Черномаз, секр.

НЕСКОГОНІНҐ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 231 У. Н. С., повідомляє своїх членів, що мітинґ відбудеться в неділю, 17. цвітня, в галі Федя Фирка на Катавісса стр., ч. 310, точно о 1. годині сполудня. Як знано кождому членови, мітинґи відбувалися в гаврі В. Стромила, а тепер будуть відбуватися в галі Федя Фирка. Проситься всіх членів, щоби явились як слід, бо є важні справи до розпорядження. А таксамо проситься усіх тих, що ще не стоять в орґанізації, щоби не ходили самопас, а безпроволочно вступили в наше братство і до У. Н. Союза. На мітинґу будеться приймати нових членів після вказівок статута. — Ю. Литвинець, предс.; Р. Чолій, секр.

ПАССЕЙК, Н. ДЖ. Бр. св. Володимира, від. 42 У. Н. С., повідомляє всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що звичайний мітинґ відбудеьтся дня 17. цвітня с. р. в неділю пополудни в церковній галі під числом 42 Вен Бюрен стр. Мітинґ розпічнеться точно о 2-чій годині сполудня. Упоминається всіх членів явитись як найчисленнійше, бо є важні справи до полагодження, поручені від Головного Уряду. — М. Мельник, секр.

РОМ, Н. Й. Мітинґ братства св. Михаїла, від. 121 У. Н. Союза, відбудеться в неділю, дня 17. цвітня с. р. вполудне в церковній галі. — І. Лаврук, секр.

СЕНТРЕЛІЯ, ПА. Мітинґ братства св. Михаїла, від. 90 У. Н. С., буде в неділю, 17. с. м., о 3. годині сполудня в церковній галі. — М. Дудун, предс.; С. Дудун, касієр; І. Чепа, секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 300 У. Н. С., повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітинґ відбудеться в неділю, дня 17. цвітня зароз по Службі Божій в галі де звичайно. Проситься всіх членів явитись на мітинґу і вирівнати свої алеглости. — В. Ґоржальський, предс.; В. Олексюк, кас.; Я. Яцинич, секр.

АСТОРІЯ, Н. Й. Бр. св. О. Николая, від. 5 У. Н. С., повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітинґ відбудеться в суботу дня 16. цвітня с. р. в гаврі під числом 227 Парк Плейс, точно о годині 7. вечер. Проситься всіх членів явитись конечно в призначений час, бо є дуже важні справи до полагодження. — А. Климишин, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Товариство „Подільська Січ", від. 8 У. Н. С., повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться дня 17. цвітня с. р. в неділю о другій годині по обіді в церковній галі при Честнат стріт. Проситься, щоби всі члени прибули на збори, бо є дуже важні справи до полагодження. Проситься теж, хто довгує, аби довг вирівнав. Кождий член повинен прийти на збори і свої місячні вкладки заплатить, бо урядники не можуть все ходити по гаврах за вашими місячними вкладками. На те ми платимо галю і держимо збори в кожду третю неділю по першім о 2-гій годині по обіді. Будеться приймати нових членів до товариства без вступу, а до У. Н. Союза після статута. Хто не явиться на збори з членів заплатить кари 50 центів, а урядник 1 доляра. — С. Пилипишин, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Подається до відома усім членам братства св. Георгія, від. 239 У. Н. С., що місячний мітинг відбудеться в неділю, дня 17. цвітня, 1921, о годині 1.30 пополудні. Мітинг відбудеться у галі Горожан при 822 Норт Френклин стріт. На сей мітинґ запрошуеться усіх членів, бо є дуже важні справи до полагодження, як справа Українського Сиротинця і другі інші важні справи у братстві. Котрий з членів не виповнить своїх вкладок, то нехай потому не жаліє, як зістане виключений з орґанізації і братства. Кождий най старається прибути на сей мітинґ. Хто не прибуде, сам собі зашкодить. — І. Жмутин, предс.; Ю. Пискор, кас.; Н. Волос, сек.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Український Народний Дім, 219 East 6th St., New York, N. Y.

В СУБОТУ, 16. КВІТНЯ

Т-ВО „Р.-У. Н. ТЕАТР" відограє театральне представлення

МАТИ НАЙМИЧКА

драма на 4. дії С. А. Тогобочного.
Режісер: В. Карпович.
Початок точно о годині 8. веч.
ВСТУП 75 ЦНТ.
Завідатель Т-ва І. Гр. 88-9

НЮ ЙОРК, Н. Й.

„Драматично-Співацький Кружок" тов. „Українська Бесіда" — відограє —

В НЕДІЛЮ, 17. КВІТНЯ 1921

трагедію в 3. діях, зі співами і танцями, Мирославського

СОТНИК ТЕТЕРЯ

в Українськім Народнім Домі, 217-19 E. 6-та улиця, Ню Йорк, Н. Й.
Дірігент: проф. М. КОРИКОРА.
МУЗИКА ПЕРВОРЯДНА.
Початок о год. 6.30 вечером.
ВСТУП 75 ЦЕНТІВ. 86,88

ВЕЛИКЕ УКРАЇНСЬКЕ ВІЧЕ

В СПРАВІ НЕСЕННЯ ПОМОЧИ СТАРОМУ КРАЄВИ — відбудеться —

В НЕДІЛЮ, 17. ЦВІТНЯ

о годині 3-тій сполудня в гали Українського Народного Дому,
363 St. Paul's Avenue, Jersey City, N. J.

ВАЖНА І НАГЛА СПРАВА.

До тих, що повертають до краю.

Взивається всіх наших Родимців, котрі ідуть вже тепер до краю або думають в коротці виїхати, щоби в дуже важній справі подали нам сейчас свої і своїх товаришів адреси а отримають дуже важні інформації передовсім в справі паспортів і виїзду, без котрих безусловно не повинні пускатися в дорогу. Пишіть сейчас на адресу: UKRAINIAN IMMIGRATION BUREAU, 245 Court Street, Newark, N. J.

ЩОЙНО НАСПІВ З ВІДНЯ

ЗАПОРОЖЕЦЬ

календар для народу на рік звичайний 1921.
Зладив Др. К. Трильовський.
Календар ілюстрований образками з української війни. Зміст матеріялу цікавий, підклад статтей історично-політичний, дух і напрям радикальний.
ЦІНА 40 ЦЕНТІВ.
Замовлення з грішми слати до „SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Оголошення женитьби не приймається. — За оголошення пошукувань платиться 10 центів за стрічку (5 слів) за одно поміщення, за більше разів дасть відповідний опуст. Дворазове оголошення з 5 стрічок $1.00.—

ПОШУКУЄСЬ мущину до замітання і миття підлог в шкільнім будинку. Платня від $18.00 до $20.00 тижнево. Голоситись до гол. джанітора: JOHN WERCHOLAK, 165 Henry Street, New York, N. Y. 88-9

Родина **ЮЛІЯННИ ГНАТИШАК** з села Вірхомля (Вірховня) мала, на Лемківщині, пошукує її тут в Америці. Вона походить з священичої родини і мала перебувати перед війною в Джерзи Сіті, Н. Дж. Хтоби про ню знав або вона сама, зволить зголоситися на адресу: HARRY ZURAW, 128 Main St., Derby, Conn. 88-9

ПОТРЕБА сейчас джаніторки. Першеньство має порядна родина з одною малою або дорослою дитиною. Умови на місци. Голоситись до властительки дому під ч. 102 Wayne St., Jersey City, N. J. 88

ПОТРІБНО доброго „ковт-мейкра". Приходіть впрост до роботи. Добрі условия.—Л. ЗАЧКО, 213 Tonnele Ave., Jersey City, N. J. 88-90

ПРОДАМ дешево гросерию і бучерню в добрім місци, між Українцями і Славянами; бизнес старий і богатий в костумери. Урядження в добрім стані. Голоситись до штору: 38½ Greene St., Jersey City, N. J. 87,8,9

ПРОДАМ дешево сейчас форнічи на три кімнати, в добрім стані, з причини виїзду до краю. Голоситись до: M. SIMENCHUK, 362 Grand Street, Jersey City, N. J. 86,8

НА ПРОДАЖ бучерня і гросерия, між нашими людьми і Славянами, бизнес добре розвинений, улядженне шторове в добрім стані. Ціна приступна. Причина продажи виїзд на фарму. Близші інформації дістати можна в шторі під ч. 70 Morris St., Jersey City, N. J. 86-88

ФАРМИ! Фарма 150 акрів, сад овочевий, новий дім з 10 кімнат, вода в хаті, добра баня, сайло, курник, комора і другі забудовання; 8 коров, 2 гарні коні, 50 курий, 1½ милі від міста. Ціна $4.000, вплати $2.000. Є ще і другі дешеві і добрі фарми. Голоситись до: M. PISARKO, 92 Avenue A, cor. 6th St., New York, N. Y. 86-91

ГРОШІ Є ЩАСТЄМ.

Гроші прийдуть за добрим помислом. Доброго помислу набудете з книжки.

ПОРАДНИК ДЛЯ ПОЛІПШЕННЯ БУТТЯ

Пришліть 10 цнт. на сю книжку.
UNIVERSAL SALES CO., 346 E. 53rd St., New York, N. Y.

ФАРМИ, купуйте лише з цілим інвентарем при великих фабричних містах в українській околиці. Тут земля рівна без каміння; маємо на фармах українсько-фармерське товариство, відділ У. Н. С. В околиці міста Oneida, N. Y. аж до Rome є найліпші фарми; проте вам скажуть самі українські фармери. Пишіть по цінник і опис фармів до: 74спп92
А. ФИЛИПЧАК, DURHAMVILLE, Oneida, N. Y. Telefon 38-F 41.

ФАРМИ В ПОБЛИЗУ ФІЛЯДЕЛФІЇ І ДРУГИХ ВЕЛИКИХ МІСТ.

40 акрова фарма, дуже добра земля, 15 акрів грубого дерева, гарний дім на 8 кімнат і другі забудовання в добрім стані, покриті тафлями, 2 сильні коні, 3 корови, 15 безрог, 57 качок, 350 курей, досить зерна, сіна, соломи та всілякі знаряди фармерські; 2 милі до Quakertown, зелізниці, банків, стріткари, фабрик, склепів і висшої школи. Ціна $3500, готівки $1500. Є також і другі фарми на продаж. Адреса: 83,4,6,8
JOSEPH MOZYNSKI, 826 W. Broad St., Quakertown, Pa.